

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ
ΠΑΤΡΩΝ
UNIVERSITY OF PATRAS

ΑΝΟΙΚΤΑ ακαδημαϊκά
μαθήματα ΠΠ

Αρχαϊκό έπος: Όμηρος

Ενότητα 12: Η ραψωδία ζ (Όδυσσέως άφιξις εις
Φαίακας)

Ευφημία Καρακάντζα

Τμήμα Φιλολογίας

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ & ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ, ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ & ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

Άδειες Χρήσης

- Το παρόν εκπαιδευτικό υλικό υπόκειται σε άδειες χρήσης Creative Commons.
- Για εκπαιδευτικό υλικό, όπως εικόνες, που υπόκειται σε άλλου τύπου άδειας χρήσης, η άδεια χρήσης αναφέρεται ρητώς.

Χρηματοδότηση

- Το παρόν εκπαιδευτικό υλικό έχει αναπτυχθεί στα πλαίσια του εκπαιδευτικού έργου του διδάσκοντα.
- Το έργο «**Ανοικτά Ακαδημαϊκά Μαθήματα στο Πανεπιστήμιο Πατρών**» έχει χρηματοδοτήσει μόνο τη αναδιαμόρφωση του εκπαιδευτικού υλικού.
- Το έργο υλοποιείται στο πλαίσιο του Επιχειρησιακού Προγράμματος «Εκπαίδευση και Δια Βίου Μάθηση» και συγχρηματοδοτείται από την Ευρωπαϊκή Ένωση (Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο) και από εθνικούς πόρους.

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ & ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ, ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ & ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

Σκοποί ενότητας

- Μελέτη και σχολιασμός των στίχων 85 - 185 της ραψωδίας ζ της *Οδύσσειας*.

Περιεχόμενα ενότητας

- Βασικά σημεία της πλοκής και ερμηνευτικά σχόλια στους στίχους 85 – 185 της ραψωδίας ζ.

Ὀδυσσέως ἄφιξις εἰς Φαίακας (ζ 85 -185)

- Τα συμφραζόμενα της συνάντησης (ὄνειρο για τον επικείμενο γάμο της Ναυσικάς – άδεια από τον πατέρα της να πλύνει τα ρούχα των ανδρών του σπιτιού – στην ουσία την «προίκα» της)
- Ο τόπος μακριά από την πόλη των Φαιάκων. Λιβάδι κοντά στις εκβολές ενός ποταμού. Τόπος που συχνά ελκύει ερωτικές επιθέσεις ανδρών εναντίον παρθένων.

Ὀδυσσέως ἄφιξις εἰς Φαίακας (ζ 85 -185)

- Τα κορίτσια βγάζουν τα κεφαλομάντηλά τους (συμβολική αφαίρεση θηλυκής σεμνότητας και ταυτόχρονα γίνονται ευάλωτα), αρχίζουν να παίζουν τόπι, και η Νausικά αρχίζει να τραγουδά ως κορυφαία ενός χορού παρθένων.
- Παρομοίωσή της Νausικάς με την Ἄρτεμη.
- Το τόπι ξαστοχεί και «εγείρεται» ο Οδυσσέας. Τον καταλαμβάνει τρόμος σχετικά με τις προθέσεις των κατοίκων: ακόμη και αν είναι νύμφες των δασών μπορεί να είναι απειλητικές.

Ὀδυσσέως ἄφιξις εἰς Φαίακας (ζ 85 -185)

- Ἐμφαση στην περιγραφή της εμφάνισής του: ολόγυμνος, τρομαχτικός, πρησμένος από την άλμη. Ως ένας απειλητικός άνδρας που αναδύεται από την ερημιά ή την θάλασσα.
- Παρομοίωση: *λέων ὄρεσίτροφος, ἀλκί πεπορθός*. Ενώ στην υπόλοιπη κειμενική αναφορά ο Οδυσσεύς είναι σε ασθενέστερη θέση, η παρομοίωση αποκαθιστά τις σχέσεις εξουσίας μεταξύ Ναυσικάς και Οδυσσεύα, όπου ο άνδρας είναι ισχυρότερος.
- Ιδιάζουσα ικεσία (γίνεται από μακριά – ο άνδρας είναι γυμνός).

Ὀδυσσέως ἄφιξις εἰς Φαίακας (ζ 85 -185)

- Στον λόγο του Οδυσσέα επανέρχεται η Ἄρτεμη και ακολουθεί η θαυμάσια και ανατρεπτική παρομοίωση της Ναυσικᾶς με το νεαρό βλαστᾶρι φοινικιάς δίπλα στον βωμό του Απόλλωνα στην Δήλο.
- Γιατί την παρομοιάζει με βλαστᾶρι φοινικιάς και όχι με ἄλλη γυναίκα; Γιατί με το βλαστᾶρι γίνεται ἄμεσα αναφορά στην νεότητά της, την λυγρότητα του κορμιού της και επίσης ο Οδυσσέας καλύπτει τα νῶτα του στην περίπτωση που η Ναυσικᾶ είναι θεά. Αν ἦταν θεά, με ποια γυναίκα μπορεί να συγκριθεί; Επίσης, η πιθανή ιερότητα της ταυτότητάς της υποδηλώνεται με την ιερότητα του τόπου στον οποίο βρίσκεται η φοινικιά. Εμμέσως, επίσης, ο Οδυσσέας λέει στην Ναυσικᾶ να μην φοβάται, γιατί η συνάντησή τους τοποθετεῖται (με την βοήθεια του αφηγηματολογικού μέσου της παρομοίωσης) σε χώρο ιερό και απαραβίαστο.

Ὀδυσσέως ἄφιξις εἰς Φαίακας (ζ 85 -185)

- Αναφορά από μετάφραση κάποιων σημείων της υπόλοιπης συνάντησης: η Ναυσικά αποδέχεται την ικεσία, ο Οδυσσέας λούζεται και τον ομορφαίνει η θεά Αθηνά, τον καθοδηγεί η Ναυσικά σχετικά με την είσοδό του στην πόλη και την ικεσία του στο παλάτι του Αλκίνοου.
- Ο Οδυσσέας έτσι, με την μεσολάβηση της Ναυσικάς, εγκαταλείπει την απηργιωμένη του κατάσταση, επανέρχεται στον πολιτισμό και σταδιακά –μέσω της αφήγησης των περιπετειών του στους Απολόγους- θα επανακτήσει το ιλιαδικό του κλέος και την ηρωική του σκευή. Έτσι θα μπορέσει να διεκδικήσει την γυναίκα του και την εξουσία του, όταν επιστρέψει στην Ιθάκη.

Ὀδυσσέως ἄφιξις εἰς Φαίακας (ζ 85 -185)

- Η επανασύνδεσή του απηγριωμένου Οδυσσέα, λοιπόν, με τον πολιτισμό γίνεται με την βοήθεια μιας νεαρής παρθένου. Η αντίθεση μεταξύ τους είναι απόλυτη και γι' αυτό εξαιρετικά λειτουργική και αξιομνημόνευτη.

Τέλος Ενότητας

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ & ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ, ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ & ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ